

ЯВОРОВ:
ОТ "СТИХОТВОРЕНИЯ" (1901) ДО "АНТОЛОГИЯ" -
РЕФЛЕКСИЯТА НА МОДЕРНОТО СЪЗНАНИЕ
СПРЯМО ТРАДИЦИЯТА

Виолета Русева

В "Стихотворения" (1901), "Стихотворения" (1904) и цикъла "Антология" от "Подир сенките на облаците" (1910) Яворов включва устойчиво ядро от повтарящи се творби. Не особено внимателният прочит, още повече ако не е обременен с исторически хоризонти, не би съзрял нищо повече от варианти на една и съща книга. Да се забележи обаче, че става дума за отделни книги, значи отново да не се каже почти нищо, ако не се уточни, че това са различни образи на книги, легитимиращи различни лица на поета. Как от текстовото ядро на една книга Яворов разклонява три концепции? Как моделира собствения си образ на автор и как той е изговорен в променящи се критически модалности? Отговорите на тези и подобни въпроси ще бъдат използвани като аргументация на основанието да се разпознаят в "Антология" утаени и вторично преработени устойчиви тематизми, образни ядра, лирически сюжети на националната словесна традиция - т.е. да бъде прочетен този цикъл като poetическа рефлексия на модерното съзнание спрямо традицията.

Текстовете на авторите от "Мисъл" са в особени отношения помежду си. Всяка творба на един от тях дава повод на останалите за коментар, рефлексия, оценка, изразени в предговори, статии, рецензии, писма. Точно тези съпътстващи текстове, създават около дадена книга на автор от кръга особено смислово поле, насочващо възприемането ѝ, прогласяващо норми на художественото, които често отекват в ушите на съвременниците им като аристократична плесница спрямо плебейски вкус. Те моделират определен образ на автора, като задават хоризонти на възможното му разбиране, както и предели на допустимото му неразбиране. Охраняват смисловата зона, отвъд която той би бил друг. Обичайна процедура е изтръгването на